

Я хочу розповісти вам про свого брата. Про Юнатана Лев'яче Серце, бо він і є мій брат. Розповідь моя буде схожа на казку, навіть трохи страшну, як історії із чортами та примарами, а проте все це правда. Хоча, крім нас із Юнатаном, ніхто цього не знає.

Юнатана звали не з самого початку Лев'ячим Серцем. Прізвище його було Лев, так само як мамине й моє. Отже, він звався Юнатан Лев. Мене звуть Карл Лев, а маму — Сірід Лев. Нашого тата звали Аксель Лев, але він покинув нас, коли мені було всього два роки: подався на кораблі в море, і відтоді ми нічого про нього не чули.

Та послухайте, як вийшло, що мого брата Юнатана назвали Юнатаном Лев'яче Серце. І які дива сталися потім.

Брат знав, що я скоро помру. Мабуть, про це знали всі, крім мене. І в школі знали, бо я весь час хворів, кашляв, пропускав уроки, а останні пів року зовсім не ходив туди. Тітки, яким мама шила сукні, теж знали, я й довідався про це з розмови однієї тітки з мамою, ненароком підслухавши її. Вони думали, що я сплю, а я просто лежав із заплюще-

ними очима й далі не розплющував їх, не хотів показувати, що почув страшну новину — що мені доведеться скоро померти.

Звичайно, я дуже засмутився й перелякався, але навіть мамі було знати, як мені гірко. Я завів про це розмову з Юнатаном, коли той прийшов додому.

— Ти знаєш, що я скоро помру? — сказав я й заплакав.

Юнатан трохи подумав. Мабуть, йому важко було відповідати мені, та врешті він сказав:

— Так, знаю.

Я заплакав іще дужче.

— Як страшно, — сказав я, — як страшно, що хтось має померти, ще не проживши й десяти років.

— Знаєш, Хрущику, я не думаю, що це страшно, — мовив Юнатан. — Я думаю, що для тебе це просто чудово.

— Чудово? — обурився я. — Чудово лежати в землі мертвому?

— Ет, — мовив Юнатан, — у землі лежатиме лише твій кістяк. А ти полинеш у зовсім інше місце.

— Куди? — спитав я, бо ніяк не міг повірити йому.

— У Нангіялу, — відповів він.

У Нангіялу! Він сказав це так, наче всі знали про ту Нангіялу. А я ще ніколи не чув, щоб про неї хтось згадував.

— А де ж ота Нангіяла? — спитав я.

Юнатан признався, що й сам добре не знає, де вона. Десь, мовляв, по той бік зірок. І він почав так захоплено розповідати про неї, що кожному закортіло б негайно потрапити туди.

— У Нангіялі тепер доба казок і табірного життя, — сказав він. — Тобі там сподобається.

А ще Юнатан сказав, що всі казки походять із Нангїялі, бо саме там вони й відбуваються. З кожним, хто туди попаде, трапляються всілякі пригоди від ранку до вечора й навіть уночі.

— Бачиш, Хрущику, — сказав він, — це не те, що лежати й кашляти. А тут ти через хворобу ніколи не можеш і побавитись як слід.

Юнатан називав мене Хрущиком. Давно так назвав, ще як я був маленький. І коли я одного разу спитав його, чому він так назвав мене, Юнатан відповів, що він дуже любить хрущиків. А особливо таких хрущиків, як я. Авжеж, Юнатан справді любив мене, не знаю, за що. Адже я завжди був негарний, боягузливий, дурний хлопчисько, клишоногий і взагалі. Я питав Юнатана, як він може любити такого негарного, дурного хлопчиська, як я, клишоногого і взагалі, і він відповідав:

— Якби ти не був таким зворушливо негарним хлопчиком, гостроносим і клишоногим, то не був би й моїм Хрущиком, якого я люблю.

Та того вечора, коли я дізнався, що скоро помру, і перелякався, він сказав, що тільки-но я опинюся в Нангїялі, як умить стану здоровий, дужий і навіть гарний.

— Такий гарний, як ти? — спитав я.

— Кращий, — сказав Юнатан.

Та це вже він дунив мене. Бо такого гарного, як Юнатан, ніколи не було й не буде.

Якось одна тітка, з тих, що їм мама шие, сказала:

— Люба пані Лев, ваш син — наче королевич із казки!

І будьте певні, що вона мала на гадці не мене.

Юнатан справді був як королевич із казки. Чуб у нього полискував, мов золото, сині очі аж світилися, білі зуби блищали, а ноги були рівні й стрункі.

Та й не тільки це. Він був чемний, дужий, усе вмів і все розумів, найкраще вчився в класі, усі діти на подвір'ї ходили за ним назирці, хотіли гратися з ним, і він вигадував для них усілякі розваги, влаштовував їм різні пригоди, а я не міг гратися з ними, бо цілими днями лежав на канапі в кухні. Проте Юнатан розповідав мені, коли повертався додому, про все, що він дізнався цікавого, що побачив, почув або прочитав.

Брат міг до пізньої ночі сидіти біля мене й розповідати. Він також спав у кухні, на ліжку, яке він увечері витягав із шафи. І вже навіть лежачи оповідав мені далі казки й усілякі історії, аж поки мама гукала з кімнати:

— Та годі вже вам! Калле треба спати.

Та не так легко заснути, коли тебе душить кашель. Часом Юнатан уставав серед ночі й заварював мені води з медом, щоб легше було відкашлюватися. Так, Юнатан був дуже добрий!

Того вечора, коли я довідався, що скоро помру, й перелякався, він кілька годин просидів біля мене, оповідаючи про Нанг'ялу, але тихенько, щоб не чула мама.

Вона, як завжди, шила в кімнаті, там у неї стояла машина, і там мама й спала, бо в нас була тільки кухня й кімната.

Двері туди були прочинені, і ми чули, як мама співала свою улюблену пісню про моряка, що поплив далеко в море. Мабуть, співаючи, вона думала про тата. Я всієї пісні не знаю, пам'ятаю лише кілька рядків:

— Як загину я в морі, мила,
Десь надвечір, на заході сонця,
Голуб білий, мов з піни крила,
Прилетить до твого віконця.

*То не голуб, кохана, буде,
То душа моя на хвилину,
Щоб спочити на рідних грудях,
У хатину твою прилине.*

По-моєму, гарна й сумна пісня, проте Юнатан, слухаючи її, засміявся і сказав:

— Слухай, Хрущику, може, колись увечері й ти прилетиш до мене? З Нангїяли. І сядеш білим голубом на моє підвіконня. Прилети, добре?

Я саме закашлявся, він підняв мене, пригорнув до себе, як завжди, коли мені було зле, і заспівав:

*— То не голуб, Хрущики, буде,
То душа твоя на хвилину,
Щоб спочити на рідних грудях,
Прилетить у мою хатину.*

Досі я не думав про те, що піду в Нангіялу без Юнатана. Як мені буде сумно без нього! Що мені з тих казок і пригод, якщо навіть опинюся серед них, коли зі мною не буде Юнатана! Я просто злякаюся й не знатиму, що робити.

— Я не хочу туди, — заплакав я. — Я хочу бути там, де ти, Юнатане!

— Не плач, ти ж сам знаєш, що я також прийду в Нангіялу, — сказав Юнатан. — Трохи згодом.

— Отож-бо й воно, що згодом, — сказав я. — Ти можеш прожити й до дев'яноста років, а я весь цей час буду сам.

Юнатан пояснив мені, що час у Нангіялі не такий, як тут, на Землі.

Навіть якби він прожив до дев'яноста років, мені здалося б, що збігло десь днів зо два, поки він прийшов. Бо так виходить, коли час несправжній.

— А два дні ти витримаєш і сам, — сказав він. — Можеш лазити по деревах або розпалювати в лісі багаття, або сидіти біля річки й вудити рибу — усе, що тобі так кортіло робити тут. І якраз коли ти витягнеш окунця, прилечу я, і ти вражено скажеш: «Що за диво, Юнатане, ти вже тут?»

Я подумав, що два дні вже якось перебуду, і намагався стримати сльози.

— Але уяви собі, як було б добре, якби ти перший полетів туди, — сказав я. — Щоб це ти сидів біля річки й вудив рибу.

Тепер я переходжу до найгіршого. До того, про що не маю сили думати. І не можу не думати. Мій брат Юнатан... Адаже він мав би й далі бути зі мною, розмовляти зі мною вечорами, ходити до школи, бавитися з дітьми на подвір'ї, заварювати мені воду з медом і все інше. А вийшло не так... зовсім не так.

Юнатан уже в Нангіялі.

Мені важко, нестерпно важко розповідати про це. Ні, я таки не зможу. Краще переповім, що потім було надруковано в газеті:

«Учора ввечері в нашому місті, у кварталі Факель-рос, виникла страхітлива пожежа, внаслідок якої згорів дощенту один зі старих дерев'яних будинків і загинула людина. Коли будинок загорівся, десятирічний хлопець Карл Лев лежав сам, невеликовно хворий, у квартирі на третьому поверсі. Відразу після того повернувся додому його брат, тринадцятирічний Юнатан Лев, і, перш ніж хтось устиг зупинити його, кинувся до охопленого полум'ям будинку, щоб винести з нього свого брата. За мить сходи перетворилися на суцільне море полум'я, яке відрізало їм вихід. Залишалась одна рада — спробувати врятуватися через вікно.

Охоплений жахом натовп, що зібрався внизу, був безсилим свідком того, як тринадцятирічний хлопець із братом на спині не вагаючись кинувся вниз із вікна, у якому теж палахкотіло полум'я. Упавши на землю, хлопець так забився, що майже відразу помер. Натомість його менший брат, якого він захистив від удару

лиць на місток, заглянув через його край, побачив себе у воді, проте не помітив, щоб я покращав.

Підійшов Юнатан, теж ліг біля мене, і ми довго дивилися у воду на братів Лев'яче Серце — на Юнатана з буйним золотавим чубом, блакитними очима й гарним обличчям і на мене з кістлявим писком, із чубом, як солома, і взагалі.

— Наче не видно, щоб я покращав, — мовив я.

Проте Юнатан сказав, що я дуже змінився.

— До того ж тепер у тебе вигляд цілком здорового, — додав він.

І я почав пильно вивчати себе. Я напружив м'язи, лежачи на містку, і відчув, що кожна клітинка мого тіла здорова й радісна.

То навіщо мені ще й врода? Мене переповнювало щастя, усе в мені сміялося.

Ми трохи полежали, гріючись на сонці й дивлячись на рибин, що плавали під містком. Та потім Юнатанові

захотілося додому, і мені також, адже цікаво було поглянути на Лицарський двір, де тепер я мав мешкати.

Юнатан рушив стежкою попереду, а я пішов за ним, твердо ступаючи своїми рівними ногами. Я не зводив з них погляду й усе дивувався, як же ті ноги гарно йдуть. Але коли ми трохи піднялися від річки, я зненацька обернувся й тоді... тоді нарешті побачив Вишневу Долину, геть білу від розквітих вишень. Крізь білий цвіт на дереві прозирало зелене листя, а трава була вся зелена. І по тому біло-зеленому килимі в'юнилася річка, немов срібна стяжка.

Чому я досі всього цього не помітив, невже я дивився тільки на Юнатана? Тепер я стояв на стежці й милувався красою долини.

— Це, мабуть, найкраща долина на Землі? — врешті спитав я Юнатана.

— Так, хоч і не на Землі, — відповів він, і я згадав, що це Нангіяла.

Вишневу Долину оточували високі гори, і вони також були гарні. А з гірських схилів текли річки, з круч зривалися водоспади, усе навкруги бриніло, бо була весна. Повітря теж було тут особливе. Хотілося його пити, таке воно було чисте й запашне.

— Аби нам такого повітря кілограмів кілька вдома, — сказав я, згадавши, як ще недавно задихався на канапі в кухні і як мені не вистачало повітря.

Зате тут його було вдосталь, я жадібно ковтав його й ніяк не міг наковтатися. Юнатан засміявся й сказав:

— Залиш і мені трішки!

стежка, якою ми йшли, була встелена вишневим цвітом, над нами також літали тендітні білі пелюстки, набивались у чуб і за комір, але я люблю такі зелені стежечки, усіяні вишневим цвітом, справді люблю.

Нарешті стежка привела нас до Лицарського двору із зеленою табличкою на хвіртці.

— «Брати Лев'яче Серце», — прочитав я вголос, випередивши Юнатана. — Невже ми тут мешкатимемо?

— Уяви собі, що так, — відповів Юнатан. — Правда, садиба гарна?

Звичайно, гарна. Я бачив, що Юнатанові вона подобається. А щодо мене, то я не міг собі уявити місця, де б мені дужче хотілося мешкати.

Це була стара побілена хата, не дуже велика, із зеленими наріжниками, зеленими дверима й зеленим моріжком навколо, де саме розквітли первоцвіт, ломикамінь і стокротки. Бузок і вишні теж були облиті цвітом, а навколо садибу оточував кам'яний мур, невисока сіра огорожа, з якої також пробивалися рожеві квітки. Той мур легко можна було перестрибнути, а однаково здавалося, що він надійно захищає садибу, за ним ти почувався вдома, сам собі господар.

Власне, будівель у садибі було дві, а не одна, хоч друга радше скидалася на стайню чи якусь клуню. Будівлі стояли під кутом одна до одної, і саме в тому місці, де вони стикались, я побачив лавку, таку стару, ніби вона збереглася з кам'яної доби. Затишна лавка

й затишний куток. Так і кортіло сісти на неї, помріяти, побалакати, подивитися на пташок, а може, й випити соку абощо.

— Тут мені подобається, — сказав я Юнатові. — А всередині теж так затишно?

— Ходімо, сам поглянеш, — запросив він.

Юнatan стояв уже біля дверей і хотів відчинити їх, але тієї миті почулось іржання. Так, справді, десь близько заіржав кінь.

І Юнatan мовив:

— Зайдімо спершу до стайні.

